

Environmentální problémy a životní způsob jednotlivců



Michal Bittner, Ph.D., 10. 3. 2022

Různé pohledy na řešení environmentálních problémů

- Technologická
 - odfiltrování znečištěnin z vody/vzduchu – odsíření uhelných elektráren
 - moderní čištění vody
 - čistší způsoby spalování – výroby energie/likvidace odpadů
 - alternativní zdroje E – soláry, vítr, vodní elektrárny
 - technologie na úklid moří (pryč s odpady z vody!)
 - zpětné získávání surovin z odpadů



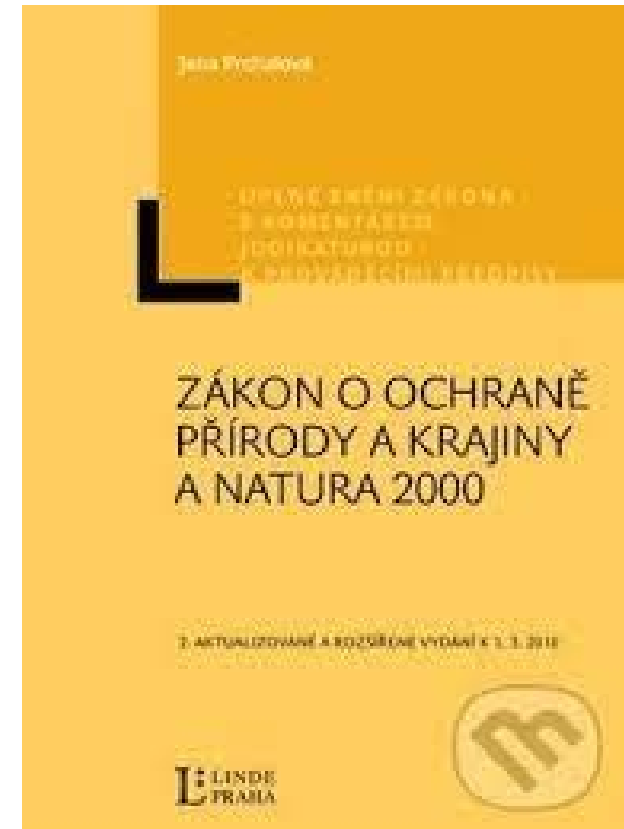
Různé pohledy na řešení environmentálních problémů

- Technologická
- Ekonomická
 - dotace pro čistší zdroje energie
 - daně/poplatky z využívání zdrojů surovin
 - dotace na úsporné domy (energ. pasivní)



Různé pohledy na řešení environmentálních problémů

- Technologická
- Ekonomická
- Legislativní
 - emisní limity
 - zákon o ovzduší
 - vodní zákon
 - zemědělský zákon
 - lesní zákon
 - legislativa EU – např. Green Deal
 - vyhlásování chráněných oblastí



Různé pohledy na řešení environmentálních problémů

- Technologická
- Ekonomická
- Legislativní
- Politická



Různé pohledy na řešení environmentálních problémů

- Technologická
- Ekonomická
- Legislativní
- Politická
- **Lifestylová**

Životní způsob

- Vychází z hodnotového systému, etické hledisko (otázka „Jak chci/jak bych měl žít?“)

There are two ways to get enough. One is to continue to accumulate more and more. The other is to desire less.

- G.K. Chesterton -



Životní způsob

- Vychází z hodnotového systému, etické hledisko (otázka „Jak chci/jak bych měl žít?“)
- Úzce souvisí s tématem spotřeby a se sociálním statusem

There are two ways to get enough. One is to continue to accumulate more and more. The other is to desire less.

- G.K. Chesterton -



KONZUM JAKO AZYL

V jedné z posledních prací vyjádřil Erich Fromm rozhořčení a zklamání nad tím, že typický člověk moderní společnosti se stará především o to „mít“ a mnohem méně touží autenticky „být“. Fromm kritizuje konzumní mentalitu, podle níž lidé sami sebe posuzují v první řadě v závislosti na tom, jakými spotřebními statky se dokázali obklopit. Fromm konstatuje, že konzumování je snad nejdůležitější formou vlastnění v průmyslových společnostech. Jejich mentalita nutí lidi, aby konzumovali stále více, protože to, co již jednou spotřebovali, je přestává uspokojovat. Pomíjivé užívání konzumních statků a jejich brzká výměna za statky nové, vytváří bezvýhodný koloběh spotřebního nakupování. Je jen logické, že sebevyšší výroba a sebetrvalejší ekonomický růst nemohou v těchto podmínkách definitivně uspokojit nikoho. Vzniká typ „homo consumens“, který vyžaduje stálý růst produkce, protože bytostně lpí na stálém růstu osobní spotřeby, v jejíchž kategoriích definuje sám sebe i druhé lidi. S Frommovým popisem situace nelze nesouhlasit. Zároveň je však nutné upozornit, že by bylo velmi podivné, pokud by se běžný člověk v podmínkách moderní společnosti choval jiným způsobem.

Životní způsob

- Vychází z hodnotového systému, etické hledisko (otázka „Jak chci/jak bych měl žít?“)
- Úzce souvisí s tématem spotřeby a se sociálním statusem
- **Má řadu podob**

There are two ways to get enough. One is to continue to accumulate more and more. The other is to desire less.

- G.K. Chesterton -



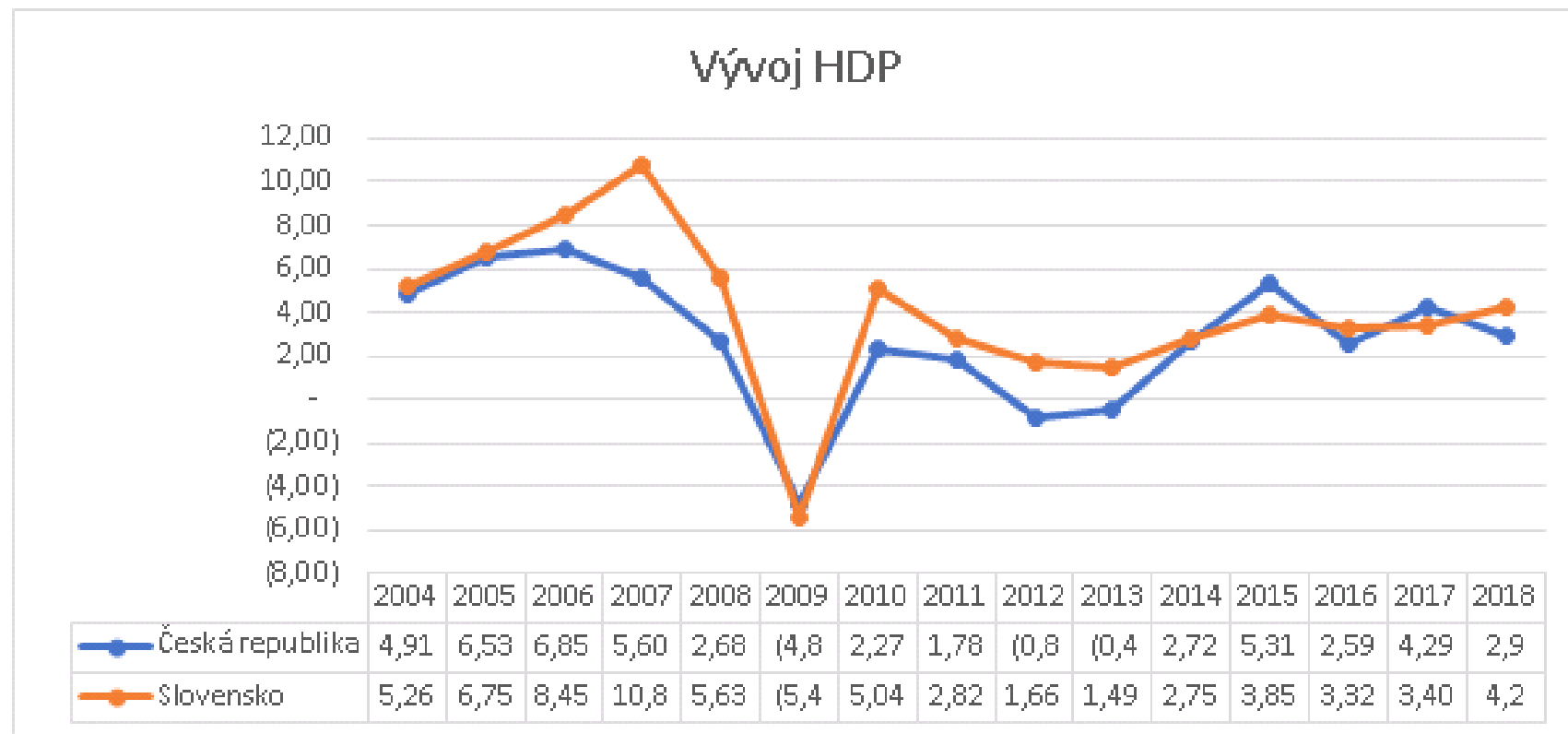
1. Strukturální tlaky

- Společenské



1. Strukturální tlaky

- Společenské
- Ekonomické



1. Strukturální tlaky

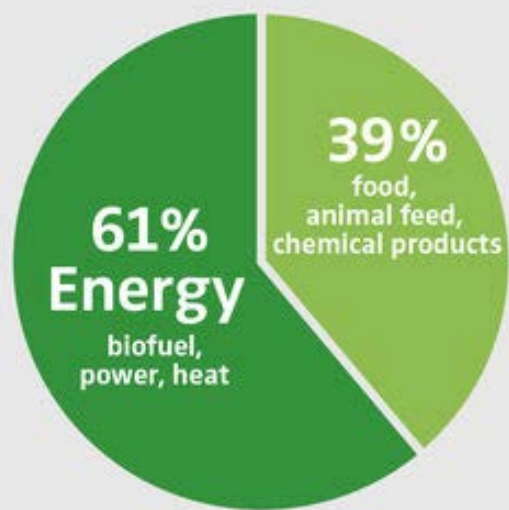
- Společenské
- Ekonomické
- Evoluční
- ...



2. Individualizace odpovědnosti

PALM OIL CONSUMPTION

7.7 million tons in the EU in 2017



Environmentálně uvědomělý způsob života

I) dle **domácích technologií** – přibývá energ. šetrných spotřebičů (úspora)

II) dle **spotřebních vzorců** - důležitá env. informovanost + ochota měnit spotřební návyky (x tzv. „ekologické plýtvání“)

- **ideační x užitková hodnota věcí**

→ souvisí s etickým a politickým pozadím výroby (velkochovy, x biopotr., fair-trade)



Environmentálně uvědomělý způsob života

I) dle **domácích technologií** – přibývá energ. šetrných spotřebičů (úspora)

II) dle **spotřebních vzorců** - důležitá env. informovanost + ochota měnit spotřební návyky (x tzv. „ekologické plýtvání“)

- **ideační x užitková hodnota věcí**

→ souvisí s etickým a politickým pozadím výroby (velkochovy, x biopotr., fair-trade)

III) dle **objemu spotřeby** zboží a služeb



Environmentálně uvědomnělý způsob života

III) dle objemu spotřeby zboží a služeb
- dobrovolná x záměrná skromnost

dobrovolně skromný - kdo žije ve skromných poměrech vědomě a dobrovolně, na základě svého **rozhodnutí**, ačkoli by mohl žít jinak (*Pestří*)
- env. příznivé necíleně - až druhotně

Voluntary Simplicity

By Duane Elgin and Arnold Mitchell

The *Co-Evolution Quarterly*, Summer 1977

I. Introduction

For the past several years the popular press has paid occasional attention to stories of people returning to the simple life—of people moving back to the country or making their own bread or building their own solar-heated home, and so on. Beneath this popular image of simple living we think there is a major social movement afoot which has the potential of touching the United States and other developed nations to their cores. This is the movement towards “voluntary simplicity”—a phrase we have borrowed from Richard Gregg who, in 1936, was describing a way of life marked by a new balance between inner and outer growth. Further, we think that voluntary simplicity may prove an

Environmentálně uvědomnělý způsob života

III) dle objemu spotřeby zboží a služeb

- **dobrovolná x záměrná skromnost**

dobrovolně skromný - kdo žije ve skromných poměrech vědomě a dobrovolně, na základě svého **rozhodnutí**, ačkoli by mohl žít jinak (*Pestří*)

- env. příznivé necíleně - až druhotně

záměrná skromnost → lidé vědomě z env. motivů omezují své vzorce i objem spotřeby hmotných statků či služeb, které narušují ŽP (*Zelení*)

- **častá je kombinace obou přístupů**



„Z toho vidíš, že chudí nejsou tak docela ubozí, jak si myslíme; jsou opravdu blaženější, než si představujeme a než my sami jsme“

Karl Gutzkow



Životní způsob

- Vychází z hodnotového systému, etické hledisko (otázka „Jak chci/jak bych měl žít?“)
- Úzce souvisí s tématem spotřeby a se sociálním statusem
- **Má řadu podob – například?**
 - jídlo a vaření, oblečení, doprava, kosmetika a péče o tělo, zařízení domácnosti, úklid (čistící prostředky, spotřebiče...)

Různé pohledy na řešení environmentálních problémů

- Technologická
- Ekonomická
- Legislativní
- Politická
- **Lifestylová**



Jídlo a vaření

Vegetariánství - motivace:



Jídlo a vaření

Vegetariánství - motivace: **zdravotní** (omezení tuků, cukrů, nebezpečí)

ekologická - 2ha půdy uživí 1 masožravce, 14 vegetariánů, 50 veganů

etická – spiritualizace lidského bytí

→ odmítnutí velkochovů, uvědomělé zmenšování ek. stopy



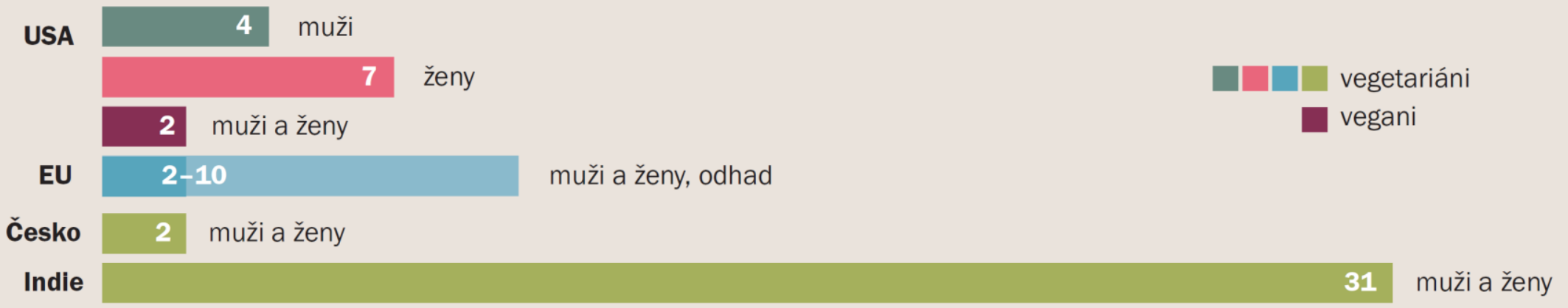
Jídlo a vaření

- Vegetariánství - motivace: **zdravotní** (omezení tuků, cukrů, nebezpečí)
ekologická - 2ha půdy uživí 1 masožravce, 14 vegetariánů, 50 veganů
etická – spiritualizace lidského bytí
→ odmítnutí velkochovů, uvědomělé zmenšování ek. stopy
- počet vegetariánů vzrůstá: ČR (2020): cca 4 %
→ jedna z **nejdynamičtějších změn v životním stylu**
 - **vegetariánství výsadou bohatších**
 - v rozvojových zemích roste konzumace masa

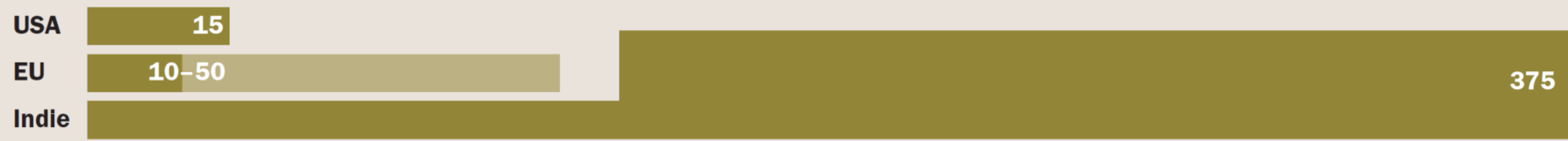


Vegetariáni: rostoucí menšina na Západě, významná síla v Indii

Lidé označující se za vegetariány nebo vegany, v procentech populace



Miliony vegetariánů



GALLUP, NVS, SNS



Healthy planet

If you did go vegan, your ecological footprint would shrink

Protein

You need 45 to 55 grams of protein a day, which you can get from...



Greenhouse gases

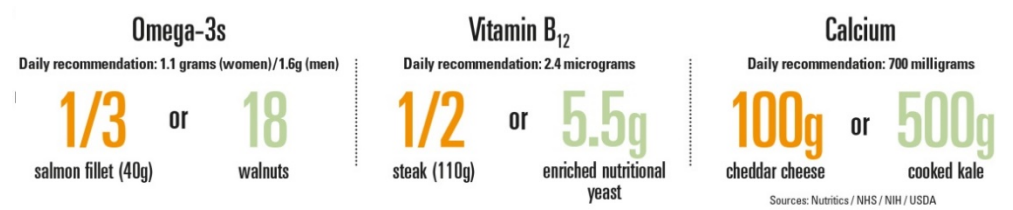
or

Land use



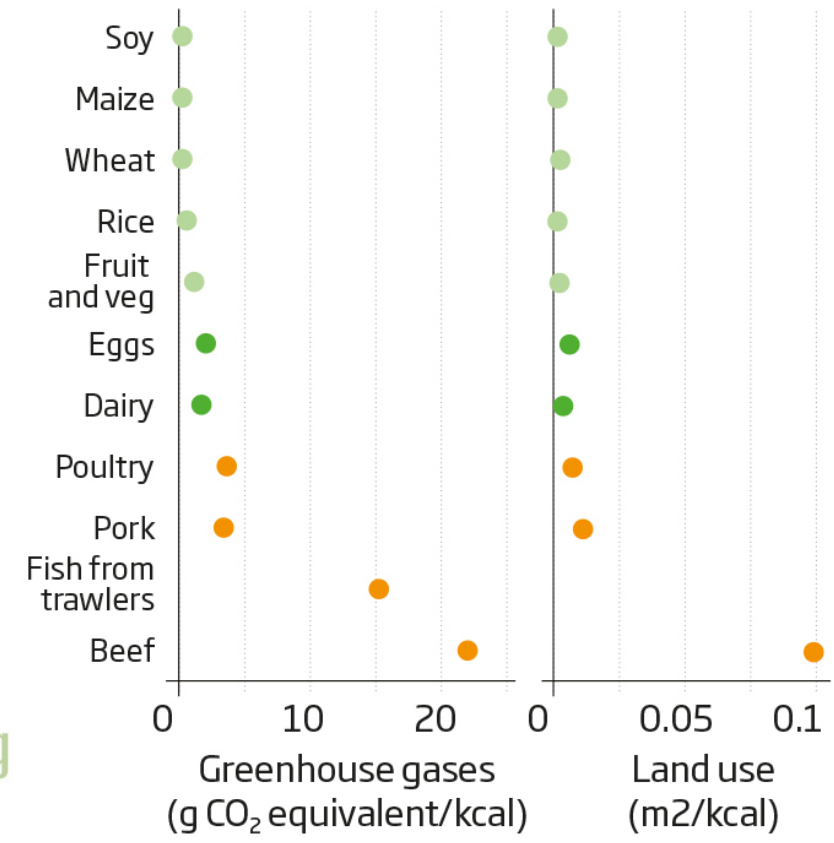
Healthy you

It is possible to get what you need from plants alone, if you're careful



Greener veg

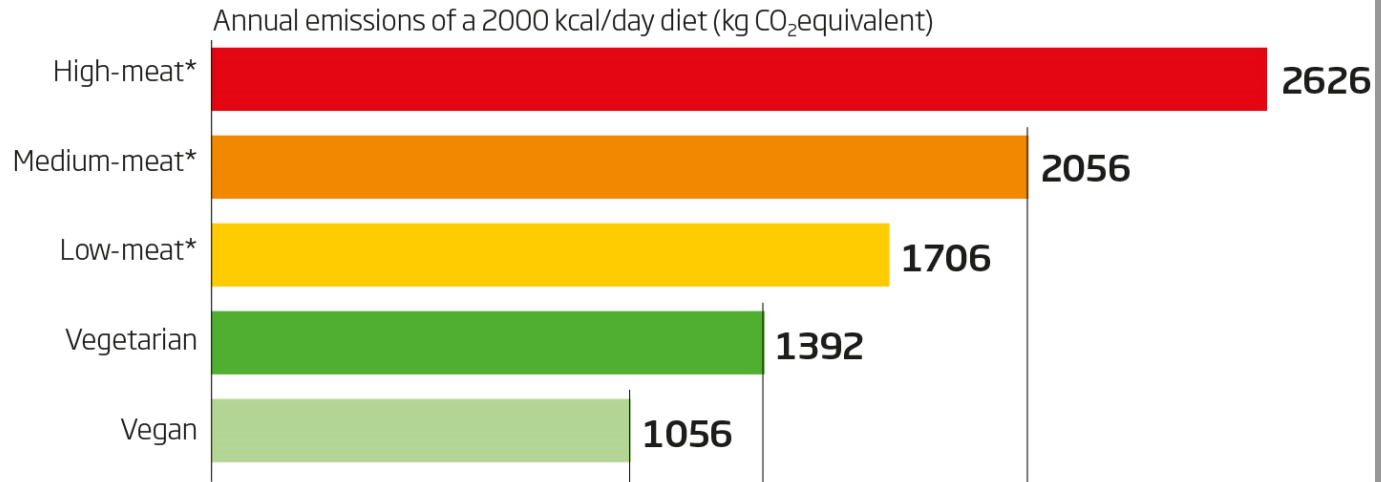
Vegan calories have a much smaller environmental impact than those from meat, fish, dairy and eggs



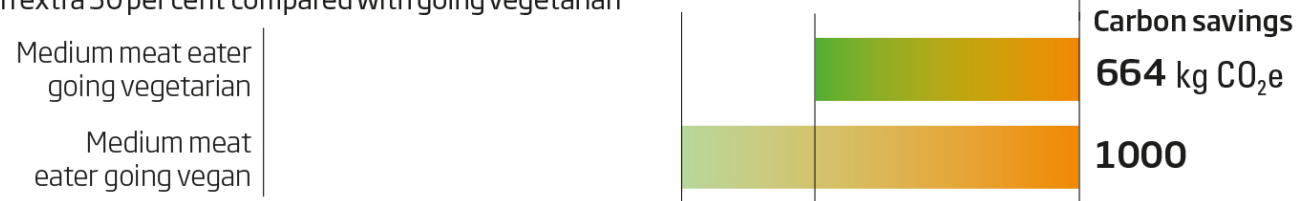


Your choice for a healthy planet

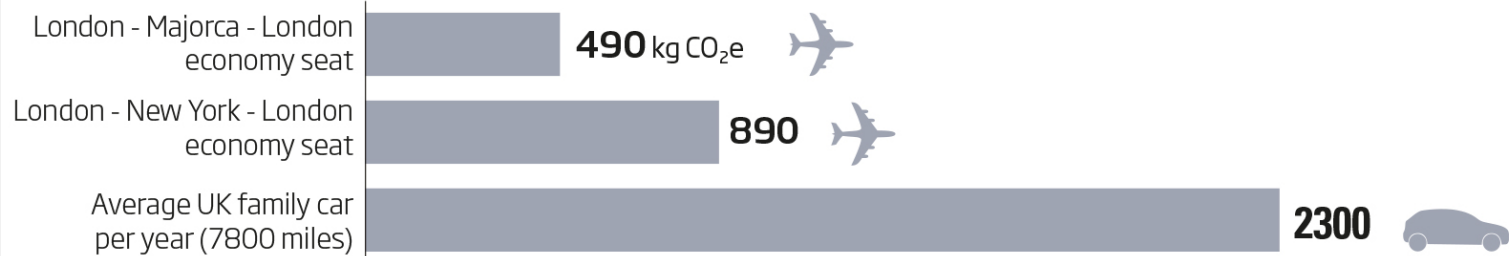
Most adults in the UK eat 110 grams of meat a day, making them high meat eaters. The carbon footprint of their diet is more than twice that of a vegan



A medium meat eater who decides to go vegan would cut their diet's carbon footprint by an extra 50 per cent compared with going vegetarian



Alternatively, you could just choose not to take that holiday in Majorca this summer



*High meat ≥100g/day *Medium meat = 50-99g/day *Low meat ≤ 50g/day

What humanity should eat to stay healthy and save the planet

What we eat needs to be nutritious and sustainable. Researchers are trying to figure out what that looks like around the world.

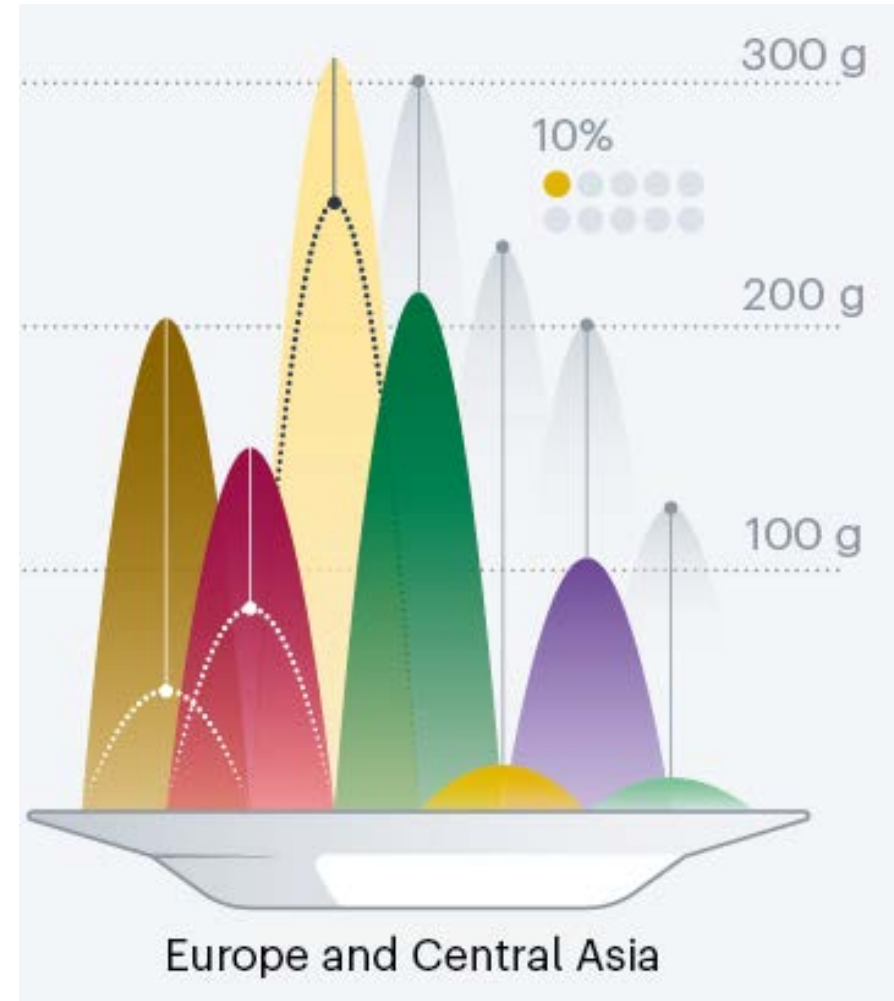
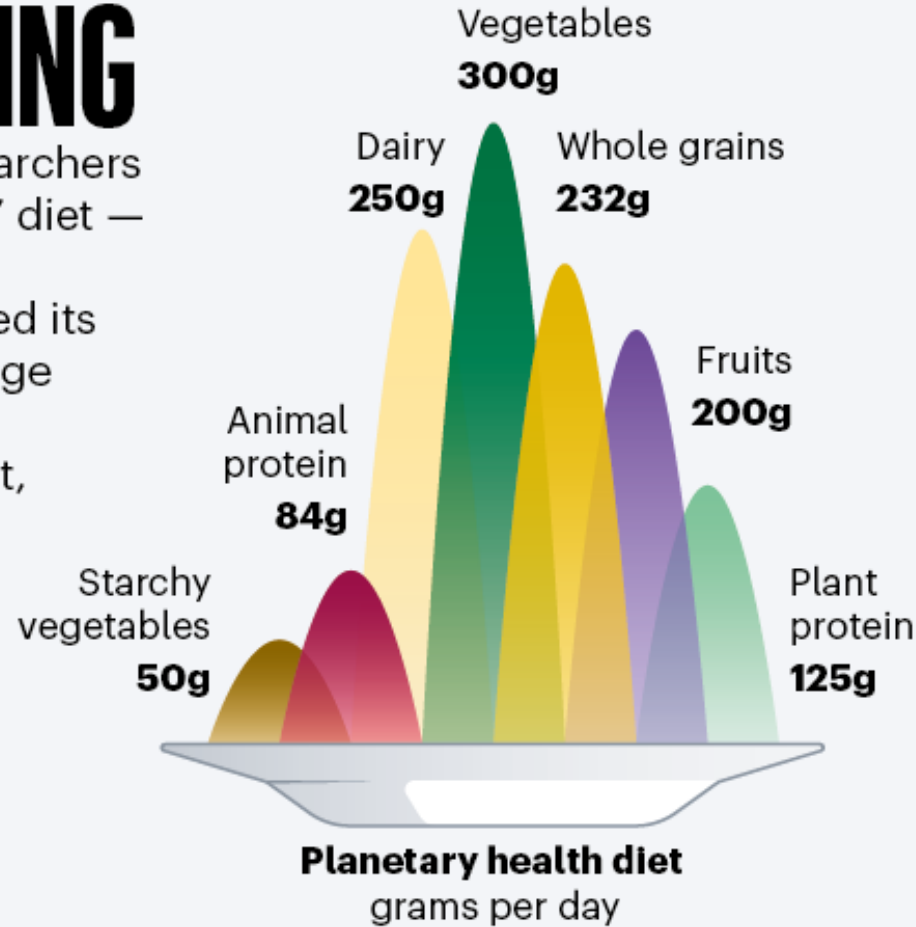
[Gayathri Vaidyanathan](#)



HEALTHY EATING

A commission of food researchers devised a 'planetary health' diet — meant to be nutritious and sustainable — and compared its composition with the average diets in different regions. Further studies showed that, in many regions, following the proposed diet would be prohibitively expensive.

By Kerri Smith
Design by Jasiek Krzysztofciak



Fighting climate change is opportunity to improve public health



Switching to public transport could boost global health *(Image: Andrew T. B. Tan/Getty)*

Driving cars and eating too much red meat damage more than your carbon footprint. Curbing our carbon habit

Různé pohledy na řešení environmentálních problémů

- Technologická
- Ekonomická
- Legislativní
- Politická
- **Lifestylová**
-?

Rozložitelné



jednorázové nádoby a obaly

Polévkové a nápojové kelímky



Menu boxy



Talíře a misky



Burger boxy



ECO FRIENDLY



Ekologické čisticí

feel eco®

a mycí prostředky

